

Н. Обушна

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПУБЛІЧНОГО АУДИТУ В КОНТЕКСТІ МОДЕРНІЗАЦІЇ СУСПІЛЬНИХ ІНСТИТУТІВ

Обґрунтовано актуальність дослідження теоретико-методологічних засад публічного аудиту в контексті модернізації суспільних інститутів із використанням інституціонального підходу. Узагальнено сутність понять “інститут” та “інституція”. Визначено особливості використання термінологічно-понятійних аспектів публічного аудиту в рамках інституціонального підходу. Запропоновано інституціональну концепцію публічного аудиту.

Ключові слова: інститут, інституції, інститут публічного аудиту, інституціональні засади публічного аудиту, інституціональне середовище публічного аудиту, інституціональні механізми публічного аудиту, інституціональна структура публічного аудиту.

Ефективні прикладні рішення щодо модернізації та створення дієвої та прозорої системи державного управління в Україні неможливі без органічного синтезу найважливіших наукових здобутків провідних наук (економічних, соціологічних, політологічних, юридичних, філософських, психологічних тощо). Використання такого міждисциплінарного підходу до обґрунтування теоретико-методологічних засад результативного публічного управління передбачає подальший розвиток інституціонального напрямку у науці, який досліджує вплив суспільних інститутів (зокрема й інституту публічного аудиту), що постійно розвиваються та модернізуються, на функціонування ринкових і суспільно-державних механізмів, управління діловими трансакціями, а також припускає нову постановку питання щодо посилення їх впливу на прийняття суспільно-значимих рішень тощо.

Загалом об’єктивна необхідність дослідження питань методологічного обґрунтування засад публічного аудиту з використанням інституціонального підходу знаходиться у теоретичній площині розвитку аудиторської науки й науки державного управління й обумовлена “ідейним банкрутством” неокласичного підходу та його методологічних принципів, яке в сучасній економічній теорії отримало назву “кризи неокласики та пошуку нової економічної парадигми”. Відповідно, загалом методологічні особливості аналізу інституціональних засад публічного аудиту в контексті модернізації суспільних інститутів пов’язані з:

а) відмовою від механістичних і антиісторичних уявлень щодо соціальної реальності унаслідок використання еволюційної парадигми державного фінансового контролю (далі –ДФК) та пріоритетного вивчення нелінійних процесів суспільного розвитку;

б) урахуванням адаптації громадянського суспільства до нових ціннісних та світоглядних аспектів наукового пізнання у системі публічного управління, до прагнення громадян брати активну участь у трансформаційних процесах суспільного розвитку;

в) інституційним оформленням процесів регулювання професійної діяльності у сфері публічного аудиту та введенням в аналітичні конструкції понять “інститутів”,

“інституцій”, “статусів”, “ролей”, “трансакцій”, “невизначеності” тощо, що дає змогу об’єктивніше та комплексніше досліджувати системні засади публічного аудиту з урахуванням позаекономічних факторів.

Отже, ґрунтовне дослідження особливостей теоретико-методологічних засад публічного аудиту тісно пов’язане з дослідницькою програмою інституціоналізму, яка на сьогодні виглядає як “upstream” (зростаючий напрям) сучасної наукової думки та потребує адаптації до нових ціннісних та світоглядних аспектів наукового пізнання у системі публічного управління. Адже, на думку авторитетного представника сучасної аналітичної філософії Дж. Серла, “Створюючи інституціональну реальність, ми неймовірно розширюємо владу людини” [1].

У західній державно-управлінській та філософсько-історичній традиції проблематика осмислення й концептуалізації питань публічного аудиту є об’єктом уваги таких зарубіжних фахівців, як: М. Фліндерс, М. Пауер, П. Шпан, Ж. Марку, Дж. Барбер та інші.

В Україні інститут публічного аудиту переживає лише етап свого становлення, тому наукова розробка основних проблем у цій сфері є недостатньою. При цьому висвітлення теоретичних і практичних аспектів публічного аудиту перетворюється поступово у “mainstream” наукових досліджень вітчизняних вчених, серед яких доцільно відзначити розробки: О. Александрович (досліджує основні напрями модернізації системи ДФК в Україні з урахуванням найкращих світових практик аудиту публічного сектора) [2], І. Басанцова (має ґрунтовні напрацювання щодо питань незалежного зовнішнього аудиту в системі державного управління) [3], О. Оболенського (висвітлює теоретичні засади публічного аудиту в умовах формаційного та цивілізаційного розвитку) [4], І. Стефанюк (має розробки присвячені аналізу теоретико-методологічних і практичних засад функціонування системи ДФК в Україні, а також напрямів його розвитку в умовах економічних трансформацій) [5], О. Царенко (аналізує інституціональне забезпечення процесу державного регулювання траєкторії цілеспрямованого розвитку публічного аудиту) [6] тощо.

Незважаючи на наявні фахові публікації щодо функціонування інституту публічного аудиту, уявлення про зміст, механізм та технології публічного аудиту в Україні абсолютно не систематизовані у вигляді складових теорії наукових постулатів і категорій, понять і термінів, а також не узагальнені з неінституціональної точки зору, виходячи з його інституціональної сутності. З огляду на зазначене, головна ідея статті полягає в обґрунтуванні інституціональних засад публічного аудиту в контексті модернізації суспільних інститутів і розробці на цій основі інституціональної концепції публічного аудиту.

Системне вивчення інституціональних засад щодо реалізації певного соціального, а тим більше державно-управлінського явища, потребує, насамперед, уточнення та ідентифікації предмета дослідження, тобто змісту засадничого поняття інституціональної теорії, а саме полісемантичної категорії “інститут” (від лат. “institutum” – встановлення, запровадження, звичай). Пояснюється це тим, що проблема самоідентифікації набуває особливого значення для систематизації теоретичних напрацювань у сфері публічного аудиту в контексті його інституціональних досліджень, адже саме інституціональний напрям протягом всієї історії свого існування як “ахіллесова п’ята” зберігає неоднозначність базових понять і демонструє значну несумісність теоретичних фрагментів та дискретність свого категоріального поля. Так, ще у 1944 р. американський

економіст К. Ейрс у своїй праці “Теорія економічного прогресу” щодо змістовного наповнення категорії “інститут” зазначив, що “немає слова, яке б вживалося частіше чи було більш невизначеним”, і ратував за винахід нового наукового терміна [7].

Сучасна практика також доводить, що через більш ніж півсторіччя науковці так і не визначилися зі змістом вказаного поняття. Тому, вважаємо, що системна розробка базових і похідних понять інституціональної теорії у їх взаємозв’язку із засадами публічного аудиту залишається однією із умов успішного реформування системи державного управління та проектування майбутнього українського громадянського суспільства загалом.

Узагальнюючи напрацювання науковців щодо ідентифікації засадничих понять інституціональної теорії, а саме полісемантичних категорій “інститут” та “інституції”, пропонуємо:

1) трактувати зміст поняття “інститут” як стійкі (довготривалі) суспільно-економічні відносини, що передбачають ефективний розподіл функцій у процесі спільної діяльності та ґрунтуються на формальних і неформальних інституціях;

2) інституціями вважати систему формальних (задокументованих; що визначаються в Конституції, законах та інших нормативно-правових актах та формують “узаконений порядок” (legal order)) та неформальних (створюють невимушений порядок (spontaneous order)) норм і правил у вигляді стандартів поведінки, суспільних цінностей, звичок, традицій, звичаїв, що визначають загальний цивілізаційно-культурний рівень індивідів і суспільства в економічній, соціальній, політичній або будь-якій іншій сфері.

При цьому треба усвідомлювати, що формальні та неформальні типи інституцій діалектично взаємопов’язані та взаємообумовлені (рис. 1).

Рис. 1. Діалектика взаємозв’язку основних типів інституцій (формальних та неформальних)

Доцільно звернути увагу на те, що важливими інституційними складовими вбачаємо не лише систему правил (вміщує в собі норми і санкції та накладає обмеження на господарську діяльність та регулює поведінку індивідуума у соціумі, встановлюючи її певні соціальні стандарти), але й систему суспільних цінностей, оскільки саме вони визначають цілі суспільного розвитку та засоби їх досягнення.

Враховуючи викладене, надалі розглянемо трактування змісту головних термінологічно-понятійних аспектів у контексті формування інституціональних засад публічного аудиту (далі – ПА) (табл. 1). Необхідність введення означених понять визначається логікою проведеного дослідження, а також потребою у відповідному понятійному апараті.

Таблиця 1

**Особливості використання термінологічно-понятійних аспектів
у контексті інституціонального підходу**

Ознака	Інституціональний підхід до дослідження публічного аудиту в системі державного управління
1	2
Інституціональні засади ПА	Сукупність науково обґрунтованих і закріплених положень, згідно з якими здійснюється процес інституціоналізації діяльності у сфері публічного аудиту
Інституціоналізація ПА	Процес упорядкування та формалізації будь-якої практики аудиту публічного сектора в організовану систему (формування інституту публічного аудиту), тобто перетворення їх (положень) на певні упорядковані структури, системи дій
Інститут ПА	Зокрема: “Як елемент інституціональної концепції ПА”: Суспільно-економічні відносини, що передбачають ефективний розподіл функцій у системі зовнішнього незалежного аудиту діяльності органів публічної влади та ґрунтуються на формальних і неформальних інституціях, які відображають основний зміст діяльності у сфері ПА (комплекс основних концепцій, норм, правил і стандартів, що визначають зміст діяльності у сфері ПА) Загалом: “Як вся інституціональна концепція ПА”: Суспільно-економічні відносини, що передбачають ефективний розподіл функцій у системі зовнішнього незалежного аудиту діяльності органів публічної влади та ґрунтуються на формальних і неформальних інституціях, які відображають нормативно-ціннісні характеристики громадянського суспільства й уніфікують зміст діяльності у сфері ПА, а також механізмів, що регулюють їх дію на практиці
ПА як новий напрямок наукових досліджень	Новий напрям наукових досліджень у сфері публічного управління щодо здійснення незалежного аудиту діяльності органів публічної влади (система ідей, що пояснюють та формують теоретичні основи публічного аудиту), що ґрунтується на конституційних засадах і базується на цивілізаційних і формаційних цінностях суспільства
Об’єкт ПА	Діяльність органів публічної влади та інших суб’єктів господарювання, що мають відношення до формування та використання суспільних ресурсів/цінностей
Предмет ПА	Законність, ефективність та результативність формування та використання суспільних ресурсів/цінностей
ПА як інституціональна діяльність	Здійснюється за певними стандартами, тобто приписами, що визначають поведінку, пояснюють та легалізують (justify) діяльність аудиторів
Інституціональне середовище ПА	Сукупність найважливіших фундаментальних соціально-економічних, політико-правових, геополітичних, науково-технічних та морально-етичних і культурних правил і норм/стандартів, що визначають поведінку та взаємовідносини між різноманітними суб’єктами у процесі організації та здійснення публічно-аудиторської діяльності на різних рівнях публічного управління

Закінчення табл. 1

1	2
Інституціональний механізм ПА	Сукупність ієрархічно побудованих інституцій, що реалізують функції ПА на основі правил, установлених законодавством (впорядкована сукупність взаємопов'язаних базових та допоміжних елементів, що функціонують та розвиваються як одне ціле або процес реалізації сутності та змістовного наповнення інституту ПА під час взаємодії між суб'єктами)
Інституціональні структури ПА	Структури, які упорядковують та обмежують суспільно-економічні відносини між різноманітними суб'єктами, що виникають у процесі публічно-аудиторської діяльності
Джерела дослідження	Економічні науки, державне управління, економічна історія, право, соціологія, політологія, організаційна теорія тощо

Інституціональні засади публічного аудиту (від англ. терміна “institutional” прикметник “інституціональний”) у контексті вищевикладеного можна трактувати як сукупність науково обґрунтованих і закріплених положень, згідно з якими здійснюється процес інституціоналізації діяльності у сфері публічного аудиту. При цьому завершення процесу інституціоналізації публічного аудиту характеризується, як правило, інтеграцією цього нового виду діяльності в наявну структуру суспільно-економічних тощо відносин. Сам процес упорядкування та формалізації будь-якої практики аудиту публічного сектора в організовану систему, тобто процес інституціоналізації публічного аудиту (формування інституту публічного аудиту), є досить складним і тривалим та передбачає певну структуру взаємовідносин у суспільстві, ієрархію влади, високий рівень розвитку громадянського суспільства, правила поведінки тощо. Зокрема, у процесі інституціоналізації публічного аудиту вбачаємо за доцільне визначити 6 основних етапів, коротка характеристика яких подана на рис. 2.

Рис. 2. Етапи інституціоналізації публічного аудиту

За результатами розгляду проблемних питань теорії публічного аудиту з позицій інституціоналізму зроблено висновок, що поняття “інститут публічного аудиту” має трактуватись не тільки як відособлена група правових норм, що регулюють суспільно-економічні відносини у цій сфері, але й як самі відносини, що регулюються цими нормами,

а також як організація процесу, в межах якого ці відносини здійснюються. Відповідно до цього поняття, “інститут публічного аудиту” пропонуємо трактувати у вузькому та широкому значеннях, а саме:

1) загалом, або як елемент інституціональної концепції публічного аудиту: *інститут публічного аудиту* “суспільно-економічні відносини, що передбачають ефективний розподіл функцій у системі зовнішнього незалежного аудиту діяльності органів публічної влади та ґрунтуються на формальних і неформальних інституціях, які відображають основний зміст діяльності у сфері публічного аудиту (або комплекс основних концепцій, норм, правил і стандартів, що визначають зміст діяльності у сфері публічного аудиту);

2) зокрема, або як інституціональну концепцію публічного аудиту загалом: *інститут публічного аудиту* “ суспільно-економічні відносини, що передбачають ефективний розподіл функцій у системі зовнішнього незалежного аудиту діяльності органів публічної влади та ґрунтуються на формальних і неформальних інституціях, які відображають нормативно-ціннісні характеристики громадянського суспільства й уніфікують зміст діяльності у сфері публічного аудиту, а також *механізмів*, що регулюють їх дію на практиці (або комплекс основних концепцій, норм, правил і стандартів, що визначають зміст діяльності у сфері публічного аудиту, та механізмів, що регулюють їх дію на практиці). Хоча тут доцільно відзначити, що у високоінтелектуальних видах діяльності, до яких безумовно належить і публічний аудит, велику роль відіграють творчі аспекти, які складно (а іноді взагалі неможливо) формалізувати.

Такий підхід до розкриття сутності інституту публічного аудиту, на нашу думку, відповідає загальнонауковому визначенню інституту, тому подане трактування має стати методологічним підґрунтям для проведення подальшого дослідження.

При цьому у складі інституту публічного аудиту потребують розкриття такі основні елементи інституту публічного аудиту, як:

1) постулати публічного аудиту “твердження, що приймаються без логічних доказів та описують умови реалізації суспільної місії публічного аудиту й сутність публічного аудиту на різних етапах його реалізації;

2) принципи публічного аудиту – загальноприйняті угоди щодо правил поведінки аудиторів, цілі і типу виконуваних ними робіт, що конкретизують та розвивають найважливіші характеристики публічного аудиту;

3) базові нормативні вимоги до проведення публічного аудиту – встановлюють правила/стандарти діяльності у сфері публічного аудиту;

4) базові категорії публічного аудиту – найбільш загальні і фундаментальні поняття, що формують теорію публічного аудиту та методикку його проведення;

5) методи публічного аудиту “ характеризуються не тільки загальнонауковими та спеціальними методами, але й відповідною методикою дослідження;

6) об’єкти публічного аудиту “ визначаються відповідно до його цілей та завдань.

Загалом, за умови використання інституціонального підходу, публічний аудит можна розглядати і як практичну діяльність, і як новий напрям наукових досліджень у сфері публічного управління. У першому випадку (як практична діяльність) він пов’язаний із об’єктивною діяльністю, що здійснюється незалежними інститутами суспільства, щодо оцінювання та аналізу діяльності органів публічної влади з дотримання ними цінностей суспільства та управління суспільними ресурсами в інтересах громадян країни. У другому (як напрям наукових досліджень) “ його можна представити як нову систему знань у сфері публічного управління щодо здійснення незалежного аудиту діяльності органів публічної влади (система

ідей, що пояснюють та формують теоретичні основи публічного аудиту), що ґрунтується на конституційних засадах і базуються на цивілізаційних і формаційних цінностях суспільства.

Обґрунтуванням використання інституціонального підходу до вивчення публічного аудиту як нового напрямку наукових досліджень є визначення об'єкта та предмета публічного аудиту. Зміст предмета публічного аудиту за інституціонального підходу включає цільову установку на прийняття законних, результативних та ефективних рішень суб'єктами публічної сфери щодо формування та використання суспільних ресурсів/цінностей, унаслідок чого відзначається доцільність міждисциплінарних досліджень із акцентуванням уваги на інтеграції аудиту та публічного управління з іншими науками. Відповідно до вищевикладеного, об'єктом публічного аудиту є будь-яка діяльність органів публічної влади та інших суб'єктів господарювання, що мають відношення до формування та використання суспільних ресурсів/цінностей.

Сучасний інститут публічного аудиту у передових демократичних країнах світу заснований на принципі “управління за правилами” (rule-based practices) та керується сукупністю правил, норм, професійних стандартів, відносин, традицій тощо, які ґрунтуються на конституційних засадах і принципах (цінностях) громадянського суспільства та розвиваються під впливом системи цивілізаційних та формаційних цінностей, наукових теорій, методологічних основ та інших спеціальних знань. У цьому сенсі публічний аудит є *інституціональною діяльністю*, оскільки правила та стандарти встановлюють відповідні інституції.

Так, наприклад, у своїй діяльності INTOSAI (The International Organization of Supreme Audit Institutions “Міжнародна організація вищих органів аудиту”) та кожна країна – її член при проведенні незалежного аудиту різних сфер діяльності держави керуються такими документами: 1) Лімською декларацією Керівних принципів аудиту (The Lima Declaration of Guidelines on Auditing Precepts), прийнятою IX конгресом INTOSAI у 1977 р., що містить основні філософські й концептуальні підходи та визначає цінності демократичності й незалежності вищих органів аудиту; 2) Мексиканською декларацією незалежності вищих органів аудиту (підписана на XIX конгресі INTOSAI (2007 р. у Мехіко)), якою встановлено вісім базових принципів побудови системи аудиту країн-учасниць INTOSAI; 3) Кодексом етики (затверджений на XVI Конгресі INTOSAI, який відбувся у Монтевідео у 1998 р.), який містить цінності та принципи. Останні мають спрямовувати повсякденну роботу фінансових контролерів: принципи сумлінності, незалежності і об'єктивності, конфіденційності та компетентності; 4) Стандартами аудиту державних фінансів (перезатверджені на Тринадцятому Конгресі INTOSAI (м. Берлін)), які містять концепції та принципи, що застосовуються під час роботи органів державного аудиту та структурно складаються з базових принципів, загальних стандартів, стандартів проведення аудиту та правил складання звітів; 5) Керівними принципами стандартів внутрішнього контролю (розробленими у 1974 р.), що складаються із загальних і деталізованих стандартів, які мають слугувати критеріями як для розробки, так і для оцінювання системи внутрішнього контролю. Окрім цих базових нормативно-правових документів, кожна країна має низку законодавчих актів, які регулюють аудиторську діяльність в органах виконавчої влади.

Водночас інститут публічного аудиту функціонує в інституціональному середовищі та постійно відчуває на собі його вплив. *Інституціональне середовище публічного аудиту*: “сукупність найважливіших фундаментальних соціально-економічних, політико-правових, геополітичних, науково-технічних та морально-етичних і культурних правил і норм/стандартів, що визначають поведінку та взаємовідносини між різноманітними суб'єктами у процесі організації та здійснення публічного аудиту на різних рівнях публічного управління (рис. 3).

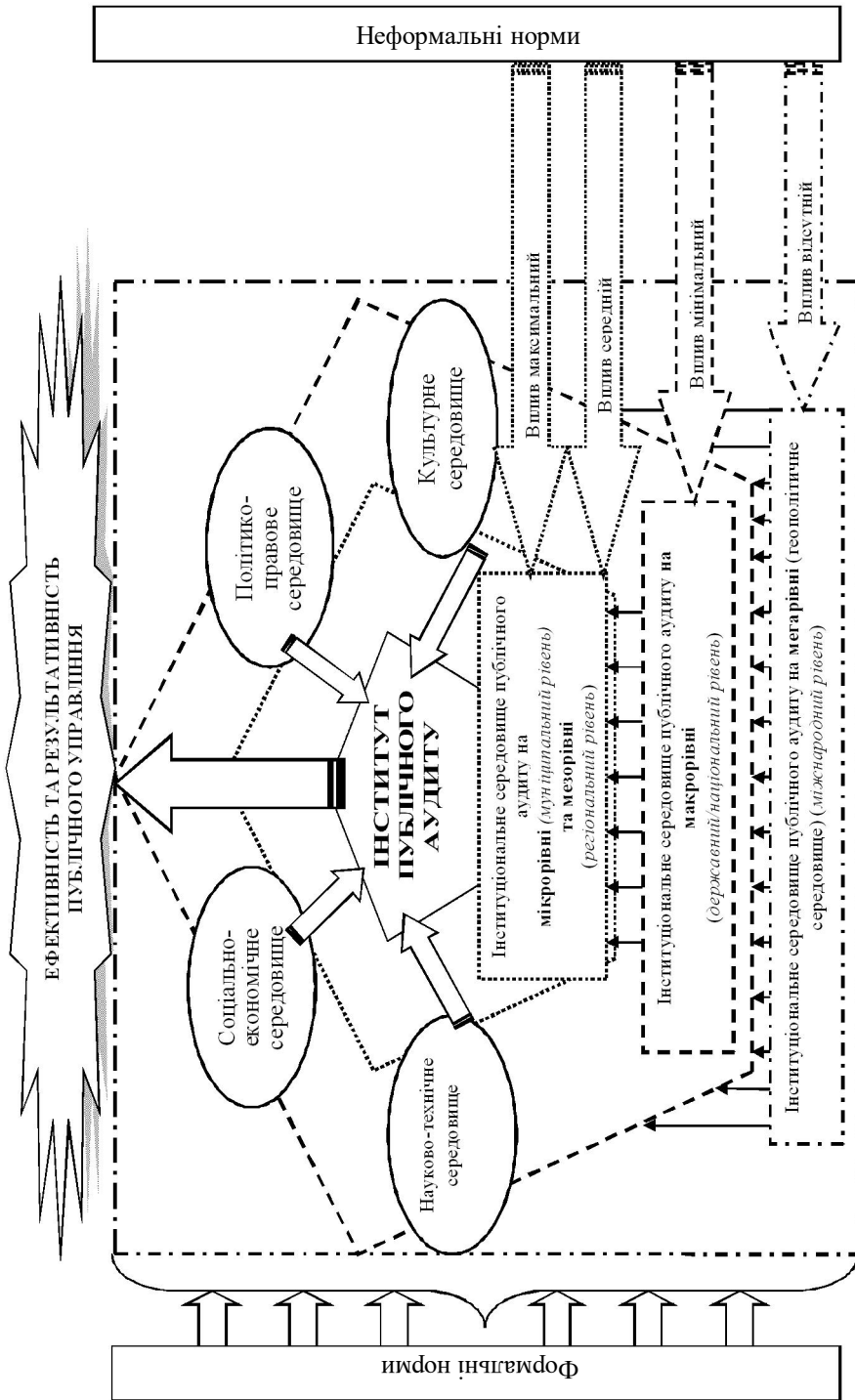

Рис. 3. Інституціональна модель публічного аудиту в рамках інституціонального середовища

Важливо відзначити, що інституціональне середовище публічного аудиту є досить динамічним, тобто воно постійно змінюється, що відображається в процедурах публічного аудиту та механізмах їх практичної реалізації. Це означає, що практична реалізація публічного аудиту здійснюється через *інституціональний механізм*, який є сукупністю ієрархічно побудованих інституцій, що реалізують функції публічного аудиту на основі правил, установлених законодавством.

Такий механізм є цілісною системою упорядкування ролей і взаємовідносин суб'єктів відповідно до традицій та нових модернізованих суспільних інститутів.

Отже, з одного боку, інституціональний механізм публічного аудиту є модерною складовою системи державного управління, з іншого – охоплює взаємовідносини, що значно виходять за межі суто державно-управлінської діяльності. Це дає змогу констатувати подвійну сутність інституціонального механізму публічного аудиту, оскільки йому одночасно притаманні ознаки, що характеризують як самі інститути, так і механізми.

Своєю чергою, упорядкування, оформлення та обмеження суспільно-економічних відносин між різноманітними суб'єктами, що виникають у процесі публічно-аудиторської діяльності, здійснюється через *інституціональну структуру*.

Враховуючи викладене, узагальнимо інституціональну концепцію публічного аудиту, яку представимо у вигляді сукупності таких елементів, як: інститут публічного аудиту; інституціональне середовище публічного аудиту; інституціональні механізми публічного аудиту; інституціональна структура публічного аудиту (рис. 4).

Рис. 4. Складові інституціональної концепції публічного аудиту

Висновки

Отже, інституціональний підхід дає можливість по-новому оцінити функціонування публічного аудиту, поєднати теоретичні основи та практичні аспекти дослідження публічного аудиту і на їх основі створити цілісну інституціональну концепцію публічного аудиту. Розроблена інституціональна концепція надасть можливість впорядкувати і структурно оформити дослідження різних аспектів публічного аудиту. Тобто пояснення логіки функціонування публічного аудиту як інституту, опис структури його інституціональної будови (устрою) та змісту інституціональних відносин, що реалізуються в його межах, буде виражений у прирощенні теоретичних знань про публічний аудит як дієвий механізм модернізації державного управління в Україні та буде мати прикладне значення для ідентифікації інституціональних дисфункцій, стримуючих його розвиток в Україні відповідно до публічних потреб суспільства та держави.

Вищерозглянуті особливості використання термінологічно-понятійних аспектів публічного аудиту в рамках інституціонального підходу та розробленої з їх урахуванням

інституціональної концепції, на нашу думку, мають утворити основу для подальших ґрунтовних досліджень, які допоможуть виявити стратегічні вектори становлення та розвитку публічного аудиту в напрямі модернізації системи державного управління України.

Список використаної літератури

1. Searle J. R. What is an Institution? / J. R. Searle // Journal of Institutional Economics [Text]. — 2005. — Vol. 1. — № 1. — P. 16.
2. Александрович О. О. Термінологічно-понятійні аспекти модернізації системи державного фінансового контролю в Україні / О. О. Александрович // Державне будівництво [Електронний ресурс] : [електрон. наук. фак. видання ХарPI НАДУ]. — 2015. — № 1. — Режим доступу : <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2015-1/doc/2/09.pdf>.
3. Басанцов І. В. Модернізація системи державного фінансового контролю в Україні / І. В. Басанцов // Економічний часопис – XXI [Текст]. — № 1/2 (1). — 2014. — С. 78—81.
4. Оболенський О. Ю. Публічний аудит: цілі та економічний зміст / О. Ю. Оболенський, Н. І. Обушна // Теорія та практика державного управління [Текст] : зб. наук. пр. — Вип. 1 (48). — Х. : Вид-во ХарPI НАДУ “Магістр”, 2015. — С. 84—92.
5. Стефанюк І. Державний фінансовий контроль: проблеми ідентифікації й визначення системи / І. Стефанюк // Фінанси України [Текст]. — 2009. — № 11. — С. 12—19.
6. Царенко О. В. Інституціональне забезпечення процесу державного регулювання траєкторії цілеорієнтованого розвитку публічного аудиту / О. В. Царенко // Державне управління: теорія та практика [Текст]. — 2015. — Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Dutp_2015_1_7.
7. Ayeres C. The Theory of Economic Progress [Electronic resource] / C. Ayeres ; University of North Carolina Press. — Access mode : <http://cas.umkc.edu/econ/Institutional/Readings/Ayres/tep/TEP.html>.

*Стаття надійшла до редакції 22.09.2016
Схвалена до друку редколегією 06.10.2016*

N. Obushna

INSTITUTIONAL REASONING OF PUBLIC AUDIT IN THE CONTEXT OF MODERNIZATION OF PUBLIC INSTITUTIONS

The article substantiates the relevance of studying theoretical and methodological principles of public audit in the context of modernization of public institutions by using an institutional approach. The essence of the concepts of “institute” and “institution” is generalized. The author has identified peculiarities of using terminological and conceptual aspects of public audit within the institutional approach. An institutional concept of public audit is proposed.

Key words: institute, institution, institution of public audit, institutional foundations of public audit, institutional environment of public audit, institutional mechanisms of public audit, institutional structure of public audit.